

عنوان مقاله:

ساخت اطلاع و ساخت آغازگری در زبان فارسی: مطالعه ای پیکره-محور

محل انتشار:

فصلنامه زبان پژوهی، دوره 13، شماره 38 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

خدیجه طاهری - دانشجوی دکتری زبانشناسی، گروه زبانشناسی واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران؛

حبیب گوهری - دکترای تخصصی زبانشناسی، استادیار گروه زبانشناسی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران

خلاصه مقاله:

در حالت بی‌نشان، نهاد جمله آغازگر به شمار می‌آید و در حالت نشاندار، سازه‌های دیگری مانند گروه اسمی غیر نهادی، گروه حرف اضافه‌ای و موارد مشابه ممکن است بر اثر فرایند پیش‌سازایی به صورت آغازگر نشاندار نمایان شوند. بر این مبنا، هدف پژوهش حاضر بررسی وضعیت اطلاعی و مقوله نحوی سازه‌های آغازگر (نشاندار و بی‌نشان) در زبان فارسی است. پژوهش حاضر را می‌توان پیکره‌ای-توصیفی به شمار آورد که داده‌های آن از دو پیکره زبانی فیلم سینمایی و گزارش فوتبالی استخراج می‌شوند. پرنس (Prince, ۱۹۹۲)، وارد و بیرنر (Ward & Birner, ۲۰۰۴) و هالیدی و ماتیسن (Halliday & Matthiessen, ۲۰۰۴) به عنوان چارچوب نظری مورد استناد قرار گرفته‌اند. داده‌ها با استفاده از نرم افزار اس‌پی‌اس‌اس (نسخه ۲۳) تجزیه و تحلیل شده‌اند. مقایسه انطباق آغازگر با نهاد در هردو پیکره نمایانگر آن بود که میزان انطباق این دو در پیکره فیلم نسبت به پیکره فوتبالی بیشتر است. همچنین، یافته‌ها نشان داد که از جنبه اطلاعی و در پیکره گزارش ورزشی، آغازگرهای بی‌نشان (نهاد) اغلب از جنبه کلامی استنباطی و از دیدگاه شنونده نو هستند، در حالی که در پیکره فیلم این سازه‌ها اغلب از جنبه کلامی و شنونده هر دو کهنه هستند. در پیوند با سازه‌های پیش‌سازایی (آغازگر نشاندار) یافته‌ها نشان داد که این سازه‌ها از جنبه کلامی، بیشتر استنباطی (کهنه) و از دیدگاه شنونده نو هستند، در حالی که در پیکره فیلم این سازه‌ها اغلب از جنبه کلامی (و حتی شنونده) نو هستند. همچنین، در هردو پیکره گروه اسمی و گروه حرف اضافه ای پرتکرارترین سازه‌هایی هستند که جمله‌ها با آنها آغاز می‌شوند.

کلمات کلیدی:

آغازگر، نهاد، ساختاطلاع، اطلاع نو، اطلاع کهنه، مطالعه پیکره‌ای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1188334>

